

MAGYAR NÉP

KÉPES HETILAP

Előfizetési árak:
egész évre 150.— L., félévre 85.— L.
Egyes szám ára 4.— L.
Külföldre egész évre 250.— L.

Laptulajdonos: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos.
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

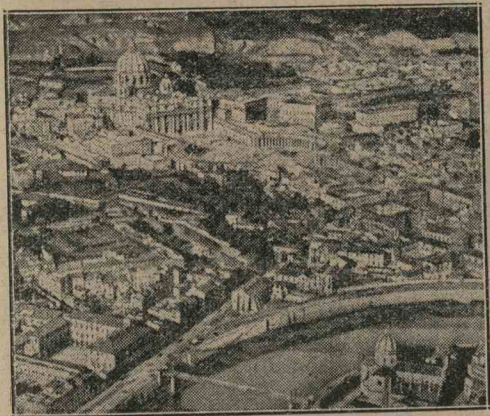
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
CLUJ,
Strada Baron L. Pop 5. szám.
Megjelenik minden szombaton.

Világraszóló események színhelye.

A kereszténység első ezer évében a pápa nagy birtokokat kapott a hitbuzgó keleti és nyugati császároktól. Ezeket a területeket Nagy Károly császár Krisztus után 800 körül egy államba foglalta ösz-

Volt idő, mikor a pápák gondját és idejét teljesen lefoglalták a világi birtokokért folytatott küzdelmek.

A legnagyobb csapást az egyházi államra Napoleon császár mérte, aki a pápát

A Vatikán-város.

XI. Pius pápa

sze és a pápa uralma alá rendelte. Így alakult meg az egyházi vagy pápai állam Róma székhellyel.

A pápák világi hatalmukra támaszkodva a következő évszázadok harcaiba hathatósan tudtak beleavatkozni. Különösen kivették részüket az ugynevezett kereszties háborukból, amelyek hosszú évszázadok során föl-fölujulva a Szentföld visszafoglalására irányultak. De a pápák világi birtokaik jövedelméből azokat a harcokat is támogatták, amelyeknek célja volt, hogy a törököket kiűzzék Európából. Magyarország nem egyszer kapott hatalmas anyagi támogatást a pápáktól, Hunyadi János győzelmeiben éppen úgy része volt a pápa pénzbeli segélyeinek, mint Budavár fölszabadításában.

A világi hatalom azonban nem egyszer vitte lejtőre az egyház erkölcsi tekintélyét.

egyidőre Rómából eltávolította s világi birtokaiból — római köztársaság címen — új országot alapított. Napoleon bukása után a pápa visszakapta ugyan tartományait, de azoknak legnagyobb részét Viktor Emanuel király az olaszok egyesítéséért vívott küzdelmek során az 1860-as években elfoglalta. Az utolsó tartományt 1870-ben veszítette el a pápaság. Ekkor

Róma az olasz királyság fővárosa lett, a pápa birtokában csak egy városrész s az abban levő egyházi épületek maradtak meg. A pápák, mintegy tiltakozásul az ellen, hogy világi hatalmuktól erőszakkal megfosztották őket, nem mozdultak ki arról a szűk területről. Végre 1929-ben Mussolini kezdeményezésére és a most elhunyt XI. Pius pápa beleegyezésével megállapodás jött létre az olasz állam és a pápai udvar közt, amelynek értelmében az egyházi épületekből s a hozzá tartozó kertekből *Vatikán-város* néven a pápa főnhatósága alatt önálló állam alakult.

Ennek a város-államnak a középpontjában fekszik a világ legszebb temploma, a Szent Péter-székesegyház.

Ám ha a pápai állam világi birtokai el is vesztek, a pápa uralkodó jogai megmaradtak. A pápa más államokban ma is követeket tarthat és a Vatikán-városban követeket fogadhat. Ilyen módon ma is fontos tényezője a világpolitikának.

Mindezeket érdemes lesz emlékezetben tartani a küszöbön levő pápa-választás alkalmával. Ennek a világgraszoló eseménynek a jelenetei ott fognak lejátszódni a Vatikán-város ragyogó épületeiben.

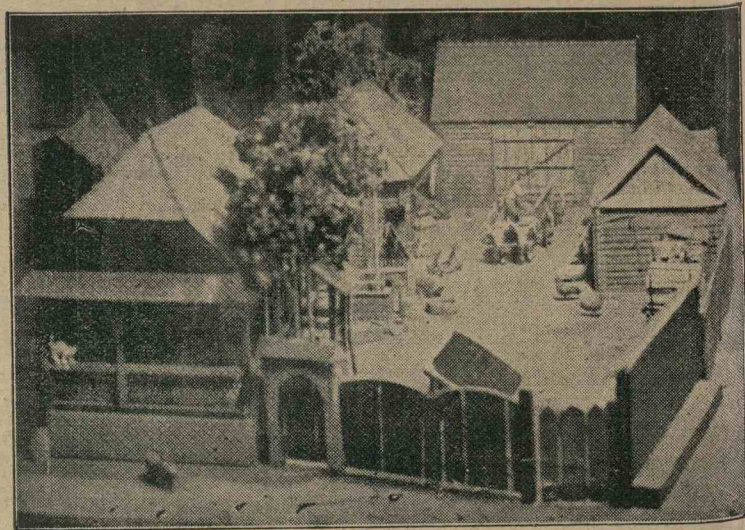

Megtartotta első ülését a szellemi foglalkozásuak alosztálya.

A Nemzeti Ujjáébredés arcvonalának alosztályai megkezdték működésüket. A szellemi foglalkozásuak az első gyűlést a parlament épületében tartották meg és azon Dragomir Silviu kisebbségi miniszter tartott nagy beszédet.

A falu ajándéka.

Lapunk előző számában közöltük, hogy Márton Áron püspökké való szentelésének egyik legmeghatóbb jelenete volt, midőn szülőfalujának küldöttsége a szülői ház kicsinyített másával ajándékozta meg. Képvisezőnkön a jól sikerült és minden részletében hű alkotást mutatjuk be olvasóinknak.

A munkásság és a kisebbségi arcvonal.

A multban is és most is élénk figyelemmel kísértük és kísérjük a munkásságnak, a nép gyermekeinek a kisebbségpolitikai megmozdulásait. Örömmel értesültünk arról, hogy a munkásság vezető rétegeiben az utóbbi évek folyamán a nemzeti érzés felülkerekedett és a magyar munkásság vezetői szívesen törekszenek arra, hogy a kisebbségi harcokban résztvegyenek. Több nyilatkozat hangzott el a munkásság részéről, amelyekben a kisebbségi nyelv művelését, az iskolaszabadságot, s általában a nemzeti kisebbségek jogainak az érvényesülését hangsúlyozták. Mindezekből megállapítható volt, hogy az utolsó évtizedben a nép gyermekei, az erdélyi magyar munkások nagy politikai és lelki átalakuláson mentek át s rájöttek arra, hogy a kisebbségi sorsban közös fronton kell harcolniok a kisebbségi jogok kivívása érdekében. A multban is mindig jóakarattal és megértéssel figyeltük a munkásság harcait, politikai elgondolásait s most is közéről érdekel, hogy milyen magatartást tanusítanak. Nem szabad sohasem megfeledkezni arról, hogy az erdélyi magyar munkásság az itt élő magyar nép gyermekeiből kerül ki, vérünkben való vér s ha a multban és talán még a jelenben is voltak a polgári társadalom és a munkásság közt elvi ellentétek, azok az utóbbi években mindjobban elhalványultak. Maga a munkásság jött rá, hogy sorsunk közös, nehéz munkaterületen élünk s előbb-utóbb a kisebbségi jogok biztosításánál közös fronton kell találkozni.

Nem szándékunk itt bővebben boncolgatni azt a körülményt, hogy a munkásság felfogásának és lelkületének az átalakulásánál a világpolitikai események is nagymértékben közrejátszottak. Ma már az angol és a francia munkásság is, nem is szólva a német és az olasz munkásságról, a nemzetközi elvekből lassanként kezd kiábrándulni, mert rájött arra, hogy minden országban a nemzetközi elveket hangoztató munkásság talaját kezd elveszteni és mindenütt elemi erővel tör elő a nemzeti érzés és nemzeti öntudat is. Ha

már az ugynevezett demokrata-államokban is a munkásság a nemzetköziség helyett a nemzeti öntudatot helyezi előtérbe, akkor száz százalékosan indokolt a kisebbségi sorsban élő magyar munkásság nemzeti öntudatának a felébredése és az a törekvése, hogy a polgári elemekkel együtt akar harcolni jogainak és kenyérharcának a biztosítása érdekében.

Örömmel értesültünk arról, hogy a romániai magyar munkásságnak mindkét szárnya több kísérletet tett arra, hogy kapcsolatokat találjon a magyar népközösség politikai szervezetével. Biztos értesüléseink nincsenek arról, hogy a munkásság vezetői milyen ajánlatokat tettek.

Kétségtelen azonban, hogy a magyar munkásság, mely sohasem állott távol az erdélyi magyar néptől, az utóbbi időben nagy változáson ment keresztül s a *kisebbségi arcvonal csak akkor lehet igazán egységes s az itt élő egész magyarságot magában foglaló szerv, ha a nemzeti öntudatra ébredt munkásság is, mint az itt élő magyar népnek az egyik jelentős része, részt fog venni a kisebbségi arcvonal munkájában.* Értesüléseink szerint a magyar munkásság vezetői nem adták fel a reményt, hogy a munkásságot is be tudják kapcsolni a kisebbségi arcvonalba. Reméljük, hogy a magyar arcvonal vezetősége is megéri az idő szellemét, figyelembe veszi a munkásság lelki és politikai átalakulását.

Nagy megfontolások és nagy megfontolások vezetnek minket e sorok megírásánál, mert évek óta élénk figyelemmel kísérjük a magyar munkásság harcait és társadalmi életlehetőségeit. Az azonos vér és eredet szavára hallgatunk, midőn hirdetjük azt az elvet, hogy a magyar munkásságot, amely most tétován áll, nem lehet és nem szabad kizárni az egységes munkából. A kisebbségi harc az új arcvonalon csak akkor lehet igazán eredményes, ha az igen jelentős számot kitevő magyar munkásréteg is megtalálja az elhelyezkedését a magyar népközösség frontján.

Külföld.

Franco megkezdte Madrid ostromát. A spanyol köztársasági kormány tagjai elhatározták, hogy a harcot a végsőkig fogják folytatni. Franco tábornok tehát fegyveres erővel kell, hogy elfoglalja Madridot és a Madrid körül elterülő, ma még Köztársasági kézen levő területeket. Franco tábornok elhatározta, hogy a legrövidebb idő alatt erőteljes támadásba kezd a madridi arcvonalon. Madrid bombázása napok óta folyik.

Benes jósol. Benes, volt csehszlovák köztársasági elnök egy nyilvános beszédben kijelentette, hogy Európában közelebbről nem fenyeget háború.

Olaszország kölcsönt kap Angliától. Anglia Olaszországnak 70 millió fontsterling összegű kölcsönt ajánlott fel. Az óriási összegű kölcsön-ajánlat következtében Anglia az Amerikának szánt aranyrakományt nem indította utnak.

Ujabb merényletek Palesztinában. Palesztinában az arabok a zsidók ellen újból több merényletet követtek el. A merényleteknek öt ember esett áldozatul.

Feltűnéstkeltő beszédet mondott Hitler egy hadihajó vízrebocsátása alkalmával. Németország egy új, nagy csatahajót építtetett. A hajó vízrebocsátása Hitler kancellár jelenlétében, fényes ünnepségek között történt meg. Az ünnepség alkalmával Hitler vezér és kancellár feltűnéstkeltő beszédet tartott. Beszédében hangoztatta, hogy a Német Birodalom épségét a haderőnek kell biztosítani. Beszédében megemlékezett a nagy német államférfiuról, Bismarckról, akinek nevéből nevezték el az új hajót. Hangsúlyozta, hogy Bis-

marck erőt és hatalmat adott a Birodalomnak és ezért Németország legujabb és legnagyobb csatahajóját méltán keresztelték el a nagy államférfiuról.

Japán elfoglalt egy szigetet. Japán elfoglalta Hajnan szigetet. A sziget elfoglalása miatt a nyugati nagyhatalmak tiltakozásukat fejezték ki. A japán külügyminiszter kijelentette, hogy Japán nem akarja véglegesen elfoglalni a szigetet, hanem csupán hadászati célból szállotta meg. Arra vonatkozólag, hogy a megszállás milyen hosszú ideig fog tartani, a japán kormány nem adott nyilatkozatot.

Lemondott a magyar kormány. Imrédy Béla magyar miniszterelnök Horthy Miklós magyar kormányzónak benyújtotta lemondását. Imrédy miniszterelnök személyi okokból mondott le. Ugyanis olyan adatok jutottak tudomására, amelyekből kiderült, hogy anyai águ nagyszülei nem származtak keresztény családból, hanem zsidók voltak. A magyar kormányzó a lemondást elfogadta és az ügyek továbbvitelével a régi kormány tagjait bizta meg. Horthy Miklós a politikai vezetők meghallgatása után gróf Teleki Pált bizta meg kormányalakítással. A magyar kormány összetétele csak annyiban változott, hogy mivel Teleki Pál volt az eddigi kultuszminiszter és most miniszterelnök lett, helyére a magyar kormányzó Hóman Bálintot nevezte ki. Az új magyar kormány belpolitikai és külpolitikai irányzata változatlan marad.

Az Imrédy-ügynek egyébként újabb fejleményei várhatók. Állítólag az okmányok, amelyek alapján megállapították, hogy Imrédy ereiben zsidó vér folyik, nem voltak hitelesek. Imrédy most tovább kutatja leszármazásának körülményeit.

Három napot tölt Ciano Varsóban. Ciano gróf olasz külügyminiszter február végén utazik Varsóba. A külügyminiszter három napot fog Varsóban tölteni.

Franco tábornok levele Hitlerhez. Franco tábornok Hitler kancellárhoz levelet intézett, amelyben megnyugtatta, hogy Németország és Olaszország megbízhatnak benne és nem kell attól tartaniok, hogy Spanyolország függő viszonyba kerül Angliával és Franciaországgal szemben.

Román nemzeti tanács alakult Kárpátalján. A kárpátaljai románok a jövőben nagyobb politikai szerepet akarnak játszani Erre való tekintettel román nemzeti tanácsot alakítottak. Kárpátalján 13 ezer főnyi román ság él.

Zavargások Indiában. Indiában a hinduk és mohamedánok között kiújultak a zavargások. Kawpor városban az összetűzések következtében 40 halott és 400 sebesült van.

Az albán kormány diplomáciai képviselőt létesít Budapesten. Az albán parlament egyik legutóbbi ülésén jóváhagyták azt a törvényjavaslatot, amelynek értelmében az albán kormány diplomáciai képviselőt létesít a magyar fővárosban.

Szabadlábra helyezték Bródy Andrást. Bródy András, volt kárpátaljai miniszterelnököt a csehek a terület-rendezéskor bőrtönbe zárták. Most a cseh kormány szabad lábra helyezte Bródy Andrást, aki Ungvárra utazott.

Új orosz külügyi népbiztos. Litvinov, orosz külügyi népbiztos fel fogják menteni állásától és helyére Bulgarint nevezik ki. Bulgarin csak oroszul tud és a külpolitikában teljesen tájékozatlan.

Öngyilkos lett a szovjet hadsereg elmozdított távol-keleti főparancsnoka. Blücher tábornagról, a szovjet távol-keleti hadseregének főparancsnokáról nagyon ellentétes hírek kerültek forgalomba. Közlebről moszkvai jelentés alapján a svéd újságok részletesen ismertették a főparancsnok sorsát. Ezek szerint Blüchert néhány hónappal ezelőtt Stalin-ellenes szervezkedés gyanúja miatt letartóztatták, később azonban szabadon bocsátották. Blüchert a meghurcoltatás annyira megviselte, hogy idegbajt kapott és öngyilkosságot követett el.

A csehek nem politizálhatnak Szlovákiában. A Szlovákiában élő csehek mozgalmat indítottak, hogy engedjék meg nekik a politikai szervezkedést. A szlovák kormány elutasította a csehek kérését.

Tárgyalások folynak az olasz követelések ügyében? A spanyol események, úgy látszik, az általános európai politikára is nagy hatással lesznek. Hir szerint az olasz-francia viszonyra nézve is nagy jelentőségűnek kell tartani Franco tábornok győzelmét, amely végeredményében a Berlin-Róma tengely sikereiképpen könyvelhető el. Olasz

— Legideálisabb hashajtó, vértisztító, epehajtó a Dr. Földes-féle Solvo pirula. Székrekedés bélrenyheség, rossz emésztés, gyomorrontás, felfuvódás, gyomor és bélfájdalmaknál teljes gyógyulást nyújt. Egy doboz ára 20 lei. Minden városi és vidéki gyógyszerárban és drogériában kapható.

forrásból származó hírek szerint az olasz követelésekről német közvetítéssel tárgyalások folynak. A jelek szerint Franciaország hajlandó az Olaszországgal való megegyezésre. Minden valószínűség szerint Mussolini részben azért nem tartotta meg nagy érdeklődéssel várt külpolitikai beszédét a fasiszta nagytanács ülésén, mert Hitler kancellár értesítette, hogy a franciákkal folytatott tárgyalások kedvező mederben folynak.

Milyen külpolitikát fog folytatni az új jugoszláv kormány? A jugoszláv kormány átalakulása után felmerült annak a lehetősége, hogy Jugoszlávia Franciaország és Olaszország felé fog tájékozódni. Hiteles forrásból származó értesülés szerint a jugoszláv külpolitika iránya nem változott meg. Külpolitikailag tehát Jugoszlávia megtartja baráti kapcsolatait a Berlin-Róma tengellyel. A bel-

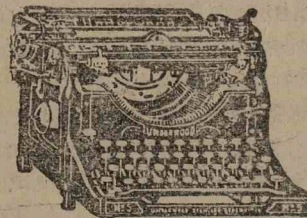
politikában a legsúlyosabb feladatot a horvát-kérdés okozza a kormánynak. A horvátok ugyanis az önrendelkezési jog érvényesítését szeretnék megvalósítani. Érthető okokból a jugoszláv kormány számára a horvátok mozgalmát nem rokonszenves.

Anglia fejleszti repülő haderejét. Az angol hadfelszerelési miniszter kijelentette, hogy Anglia katonai repülőgépeinek számát 14 ezerre emeli.

Smith Premier Nr. 60.
Remington, Underwood és Corona

írógépek

gyári árban kaphatók.

Gyári raktár amerikai és német írógép- és sokszorosító kellékekből. Speciális javítóműhely az összes rendszerű gépek részére. Használt írógépekből nagy raktár.

„RAPID“

IRÓGÉPVÁLLALAT

Kolozsvár, Str. Regina Maria 33.

A tapasztalt és tanult gazda természetét megháromszorozhatja.

A legjobb tanácsadó dr. Nagy Endre és dr. Szász Ferenc

GAZDATUDOMÁNY

című közel 700 oldalas, számos magyarázó képpel díszített, teljes gazdasági szakkönyve. A „Magyar Nép” előfizetői számára a könyv kézbesítési díjjal együtt csak 80 lej, a bolti ár egyébként 90 lej. A rendelés összegét kérjük előre beküldeni, mert utánvételezéssel többbe kerül.

Megrendelhető a Magyar Nép kiadóhivatalában, Kolozsvár, Str. Baron L. Pop 5.

Igyekezék mindeki mielőbb beszerezni a

GAZDATUDOMÁNY

című könyvet, mely a hosszú téli esték alatt a legjobb tanácsadó.

Ofelsége rádióbeszéde.

Közöltük lapunkban, hogy a new-yorki világkiállítás alkalmából II. Károly király Ófelsége rádióbeszédet fog tartani. Az Uralkodó a beszédet megtartotta és azt 400 amerikai rádióállomás közvetítette. Ófelsége beszédében elmondotta, hogy Románia a legnagyobb lelkesedéssel vállalta a kiállításon való részvételt. Annál inkább vállalta Románia, mert mindenki tisztában van azzal, hogy a nemzetközi világkiállítás nagymértékben hozzá fog járulni a nemzetek közötti megértés és béke munkálásához. Ófelsége beszédéből a következő részt emeljük ki:

— A nemzetek szokásainak és az emberi alkotókészség termékeinek megismerése a kölcsönös tisztelet és előzenyesség érzését válthatja ki országunk iránt is. Ennek az eszínének kidomborítása érdekében határozta el országom is, hogy résztvesz ezen a nagyszabású világmegnyilvánuláson. Büszke vagyok arra, hogy Románia ujjászületésének ott újabb bizonyítékait adhatom. Annak az ujjászületésnek, amelyet annyi merészséggel és határozottsággal hajtottak végre jószándéku emberek és amely már a legszebb gyümölcsöket kezdi teremni. Eppen ezért indokolt büszkeséggel veszünk részt a nemzetközi kiállításon.

— Romániának Newyorkban felállítandó kiállítási csarnoka be fogja mutatni céltudatosan folytatott törekvéseinket az ország általános társadalmi fejlődése érdekében, de be fogja bizonyítani azt is, hogy Románia felsorakozott a civilizált államok közé és hogy si-

került a nemzet függetlensége érdekében kifejtett évszázados harcainak során a maga részére különleges nemzeti műveltséget teremtenie, amelyre joggal büszke lehet.

— Ennek a multnak az alapján és a fejlődésre való törekvés bemutatására az egész világ részéről megnyilvánuló haladás és fejlődés megismerése céljából veszünk részt a kiállításon. Az a tény, hogy ezt a kiállítást az Északamerikai Egyesült Államokban tartják meg kiváló alkalom a magam részére és országom számára is, hogy megújítsuk azokat a baráti érzéseket, amelyek minket a többi nemzetekhez fűznek. Soha nem fogjuk elfelejteni, hogy az amerikai állampolgárok között igen sokan vannak román eredetűek és ez alkotja azt a köteleket, amely bennünket a világkiállítás gondolatával összekapcsol és arra készítenek, hogy azon résztvegyünk.

— Románia pavillonja a tisztelet és figyelemjelző jele lesz az Északamerikai Egyesült Államok felé. Egyidejűleg pedig ékezes szavak tanúságtétel az Amerikai Egyesült Államok és Romániát összekötő barátsági kapcsolatok mellett.

— A legnagyobb meglepéssel és örömmel jelentem be az ország részvételét a világkiállításon és lelkesen kívánom, hogy annak népeket összekötő gondolata teljes mértékben megvalósulhasson.

Ófelsége rádiószózatát után román tárgyú műsor következett. A beszéd és a rádióközvetítés nagy elismerést váltott ki az egész világon.

• Hírek •

Március elsején vonulnak be az ujoncok. A vezérkar rendelete értelmében az ujoncoknak március 1-én kell bevonulniuk.

Előkelő vendég érkezett Romániába. Semphill lord, angol gazdasági szakértő Romániába érkezett és gazdasági tárgyalások

kat folytat. Hír szerint Anglia nagyobb mennyiségű búzát és egyéb terményt akar átvenni Romániától. Rövidesen Osborne angol tengernagy is Romániába érkezik és tárgyalásokat fog folytatni a Constanca mellett építendő katonai kikötő ügyében.

Szerencsétlenség a bikszádi erdőben. A szatmármezeji Bikszád község határában súlyos

szerencsétlenség történt. Egy iparvasuti kocsi fékje, amelyen munkások jöttek le az erdőből, elromlott. A sebesen rohanó kocsin 5 munkás ült. A munkások attól való félelmükben, hogy összeütköznek a szembejövő vontattal, leugráltak a kocsiról. Az öt munkás súlyosan megsebesült. A sebesülteket a szatmári kórházban ápolják.

Lezuhant a repülőgép a szökésben levő gárdistával. A bukaresti repülőtérről álnév alatt egy volt vasgárdista akart Lengyelországba menekülni. A repülőgép lezuhant és a gárdista fogságba került.

A kormány fontos intézkedést tett a magyar gyermekek elemi oktatására vonatkozólag. A kormány elrendelte, hogy az elemi oktatásról és a tanítóképzésről szóló törvény hetedik szakaszát a gyakorlatban alkalmazni kell. A bukaresti híradás szerint ennek értelmében olyan magyar lakosságú községekben, ahol elegendő számú magyar iskolás gyermek van, magyar tannyelvű elemi iskolákat kell felállítani. Az olyan községekben, ahol elegendő számú magyar tanköteles van, magyar tagozatokat kell felállítani. A magyar gyermekek szülei azt az iskolát választhatják gyermekeik számára, amelyiket óhajtják. Hasonló intézkedést tett a kormány a német kisebbségre vonatkozólag is.

Budapestén még egy repülőteret létesítenek. Magyarország fegyverkezési egyenjogúságának elismerése után a mátyásföldi repülőteret a magyar légi haderő rendelkezésére bocsátották. A polgári repülőgépek a budaörsi repülőteret használják. Ez a repülőter azonban nem tudja lebonyolítani a nagy forgalmat. Ennek következtében a magyar kormány elhatározta, hogy Pest-szentlőrinc határában még egy repülőteret létesít. Ilyen módon Budapestén három repülőter fogja szolgálni a légi közlekedés érdekeit.

Repülőszerencsétlenség történt Brassó mellett. A brassói repülőtéren egy katonai repülőgép gyakorlatozás közben lezuhant. Két hadnagy és egy őrmester meghaltak.

A bolgár kisebbség belépett a Nemzeti Ujjászületés Frontjába. A bolgár népkisebbség vezetői tárgyalásokat folytattak a román kormánnyal a Nemzeti Ujjászületés Frontjába való belépésről. A tárgyalások eredményre vezettek. A bolgár kisebbség belépett a Nemzeti Ujjászületés arcvonalaiba.

Mentik a kincseket a spanyol köztársaságiak. A spanyol köztársasági kormány 27 vasuti kocsiiban nagyértékű műkincseket szállított Genfbe. A műkincsek 1840 ládába voltak csomagolva és felbecsülhetetlen értéket képviselnek. A spanyol műkincseket a népszövetségi palotába szállították és itt a kincseket egy bizottság vette át. Mindaddig nem döntenek a műkincsek sorsa felől, amíg a spanyolországi helyzet nem tisztázódik végérvényesen. A helyzet kialakulása után különleges bizottság fog dönteni afelől, hogy mi történjék a nagy értékű műkincsekkel?

Román repülő sikere. Cociasu bukaresti mérnök Bukarestből Indiába repült. Cociasu Bombaiban szállott le és onnan néhány nap múlva indul vissza.

Megjelent a Magyar Népegészségügyi Szemle. A Magyar Népegészségügyi Szemle februári száma gazdag tartalommal jelent meg. Sok hosszabb és rövidebb cikk szolgálja az egészségügyi kérdések terjesztésének érdekeit. A folyóirat megrendelhető a kiadóhivatalnál Marosvásárhelyen, Szentgyörgy utca 20. sz.

Tüzevő fakirok leleplezett mutatványai. Rendkívül érdekes képekkel illusztrált cikkben számol be Tolnai Világlapja legújabb száma az indiai fakirok fantasztikus titkainak leleplezéséről. A cikk nyomán bárki előtt világossá és érthetővé válnak a háborzongatónak látszó véres, esodálatos fakirmutatványok.

Megjelent a Mezőgazdasági Szemle februári száma. A Mezőgazdasági Szemle februári száma gazdag tartalommal jelent meg. Cikkei közül kiemeljük a nagyon is időszerű kérdést, a száj- és körömfájást tárgyaló cikket, amelyet dr. Manning Rezső, a kiváló magyar tudós írt. Nagy Benedek az akmafák lisztharmat betegségéről írt gyakorlati értékű cikket. Több hosszú és rövid cikk teszi változatosabbá a kiváló folyóiratot. A folyóirat előfizetési ára egy évre 80 lej, megrendelhető a kiadóhivatalnál, Kolozsvár, Str. Baron L. Pop utca 5 szám.

Barcelona közelében vasúti szerencsétlenség történt. Barcelona közelében féktörés következtében két vonat összeütközött. A szerencsétlenség alkalmával 53 utas meghalt, többszáz utas megsebesült.

Székely legény küzdelme a veszett kutyával. Kerekés Pál, torjai legényt az utcán veszett kutya támadta meg. A fiú megragadta a kutya nyakát és addig verte a telefonpóznához, amíg megdöglött. A falusiak félve a veszettség terjedésétől, harminc kóbor kutyát agyonlőttek. A hatóságok néhány embert a kolozsvári Pasztőr-intézetbe utaltak.

Egy ember több példánál. Rendkívül érdekes, képekkel illusztrált cikket közöl erről a Délibáb új száma, amely nagy terjedelemben és gazdag tartalommal jelent meg.

**Ha sikert akarsz elérni,
hirdessen a
"MAGYAR NÉP"-ben!**

Márton Áron első körlevele.

Márton Áron erdélyi római katolikus püspök felszentelése után körlevelet bocsájtott ki. A körlevél fontos egyházi ügy mellett foglalkozik a családi nevek elírásának fontos kérdésével. Erre vonatkozó intézkedését az alábbiakban közöljük:

„A nemzetnevelésügyi minisztérium 243.844-1938. sz. rendelete alapján és az 1938 augusztus 1-én kelt és az 1938 augusztus 4-iki 178. számú Hivatalos Lapban kihirdetett 1750 bis számú minisztertanácsi napló 19. cikkével egybehangzóan a kisebbségi állampolgároknak biztosítatik a jog, hogy családi neveiket mindig eredeti alakjukban írják.

Ennek következtében, hogy a kisebbségi lakosok részéről e tárgyban bármiféle elégedetlenség vagy panasz megelőztessék és az állami hatóságok részéről a megállapított szabályokkal elmentés, vagy éppen szándékos gyakorlat megengedésének még a látszata is elkerültessék ebben a vonatkozásban, a Miniszter úr határozatának megfelelően kérjük intézkedjék, hogy a kisebbségi tanulók családi nevének eredeti alakjukban való írására nézve a megállapított szabályokat tartsák szem előtt.”

A körlevélben említett minisztertanácsi napló 19. cikke előírja: „Numele de familie se vor scrie întotdeauna în forma lor de origine”.

Nem lehet elég nyomatékkal hangsúlyozni, hogy a családnevek írásának tisztasága eredeti alakjuknak megtartása mennyire fontos. Az egyházi anyakönyvek vezetéséhez adott szigorú utasítás (cf. 1925. VI. körl. 2866. sz. — Általános szabályok az anyakönyvek vezetésére — 6. pont.) iskolai anyakönyvek vezetésénél is szem előtt tartandó, ezért lelkészeink az újszülöttek bejegyzésénél, tanítóink pedig a tanulók anyakönyvelésénél szigorúan ügyeljenek arra, hogy a gyermeket családi neve a szülők származása szerint jegyeztessék be.

Vizsgálják át lelkiismeretesen papjaim és tanítóim a korábbi bejegyzéseket s mindazon eseteket írják össze, ahol esetleg az állami anyakönyv nyomán tévesnek látszik a családi név bejegyzése. *Ilyen esetekben kutassák fel a szülők keresztlevelét s abból állapítsák meg az eredeti nevet.*

Ily célra minden plébánia tartozik díjmentesen kiállítani a születési anyakönyvi kivonatot.

Ha papjaim vagy tanítóim a szülők keresztlevelével is igazolva megállapítják, hogy a gyermek vezetékneve az állami anyakönyvben és így az egyházi és iskolai anyakönyvben az eredetitől eltérően van beírva, az ily eseteket alaposan megindokolva terjesszék fel a T. Osztályhoz, hogy a fenti rendeletnek megfelelően azok kiigazítása iránt a szükséges lépéseket megtehessem.

A minisztertanácsi határozat értelmében a családnevek eredeti alakjának megőrzésére nyomatékosan felhívom hitoktatóim figyelmét is. Ha ebben a tekintetben azt vennék észre, hogy visszaélések történnek s a tanulók családneveit elferdítve jegyezték volna be az iskolák anyakönyvébe és hivatalos naplóiba, minden egyes esetben udvarias formában szóban, vagy írásban hívják fel az iskola igazgatót vagy osztálytanítókat figyelmét erre és kérik a ferdítés — bármilyen kicsiny mértékű is az — kiigazítását. Szükség esetén csatolják az okmányt is az eredeti családi név írásáról. Ha az indokolt közbelépésnek sem lenne meg az eredménye, jelentsék a T. Osztálynak az esetet, hogy illetékes helyen közbeléphessenek.

Minden plébános, hitoktató és igazgató-tanító köteles f. év június végéig a családi vezetéknevek tisztaságának ellenőrzésére vonatkozó jelentését — még ha nemleges is — a T. Osztálynak pontosan megtenni.”

Minden magyar jegyezze jól meg, hogy a magyar egyházak biztosító intézete a

Minerva Biztosító Részvénytársaság

Tehát magyar kötelesség biztosítását ide átadni.

Összeültkőzött két francia repülőgép. Valduc, francia község közelében két katonai repülőgép összeültkőzött. A gépek lezuhantak. Négy ember meghalt, 8 megsebesült.

Mozdonyokat lopott a volt fűtőházi főnök. Cioc Haralambie, a szatmári fűtőház volt főnöke az államtól nagyon sok szemet, tüzifát, fémalkatrészeket és épületefát lopott. A vizsgálat során megállapították, hogy a bűnös tisztviselő mozdonyokat is adott el. A bűnös fűtőházi főnököt bíróság elé állították. A per kimenetele elé nagy érdeklődéssel tekint Szatmár lakósága.

Rövid hírek

Iasi-ban virágoznak a barackfák. Az enyhe időjárás következtében Iasi-ban több helyen kivirágoztak a barackfák.

Merényletet követtek el egy mozdonyvezető ellen. A Bukarest-brassói gyorsvonat mozdonyvezetője ellen revolveres merényletet követtek el. A támadó a szeneskoecsin bujt meg és több lövést adott le a mozdonyvezetőre. Ez azonban nem sebesült meg, a merénylet elmenekült.

Magas osztalékot fizet a Nemzeti Bank. A román Nemzeti Bank nagyon jó eredménnyel fejezte be üzleti évét. A részvényesek 10 százalék osztalékot kapnak.

Közvetlen légijáratot létesítenek Budapest és Berlin között. A Budapest és Berlin között közlekedő repülőgépek eddig Prágában leszállottak. Magyarország Németországgal most olyan értelmű megállapodást kötött, hogy a repülőgépek Prágában nem szállnak le, hanem közvetlenül Berlinbe repülnek.

Százhuszonhárom éves asszony halála. Varsóban közelebbről halt meg egy 123 éves zsidó asszony. Az öregasszonynak 132 unokája és dédunokája van.

Művelődési mozgalmak.

A leghíresebb magyar író.

1825 febr. 18-án nagy örömmel a komáromi Jókai háznál. Az anya szép, egészséges kis fiúnak adott életet.

A boldog szülők a gyermekét az akkor nagyon divatos Mór névre keresztelték. Bizonyára nem is álmodták, hogy belőle népünk egyik legnagyobb írója lesz, akinek műveit a legtöbb idegen nyelvre lefordítják s akit a magyar írók közül a világ művelt népei a legjobban megismernek és megszeretnek.

Az apa, aki nemes ember s ügyvéd volt, biztosan sokat beszélt a boldog anyának arról, hogy vajon mi lesz a fiuból? Mert, hogy a kis Móríc tehetséges, nem mindennapi gyermek, az már az iskolában megmutatkozott, ahol mindig kitűnő tanuló volt.

Érdekes, hogy legelőször ő maga se tudta, hogy mihez van leginkább tehetsége. Sokáig festőnek készült és képei, rajzai csakugyan ilyen irányú tehetségéről is bizonyosságot tesznek.

Írói működését tulajdonképpen húsz éves korában kezdi el, amikor Pestre kerül joggyakorlónak. Két év múlva már mint lapszerkesztő lép fel. Élénken részt vesz az 1848-as márciusi események előkészítésében.

Ebben az időben veszi feleségül a híres színésznőt, a székelly Laborfalvy Rózát. A szabadságharc leverése után üldözött vadként bujdosik az erdőkben, míg felesége meg nem menti azáltal, hogy felvételi nevét a komáromi tisztikar névsorába, akik mind kegyelmet kaptak.

Igy mentette meg az Isten egy hűséges asszonyon keresztül Jókai Mór, hogy a nehéz időben legyen vigasztalója nemzetének.

Az osztrák elnyomás súlyos esztendei alatt ez a szelíd, kékszemű ember, egyre-másra írja legszebb regényeit. Oly sokat írt, hogy — sajtószavai szerint — ha leírt sorait összerakosgatjuk, az elérne Komáromtól

egészen Pestig. Sok szenvedőnek nyújtott bátorító, segítő kezét írásai által, elvezetve őket a mesevilág csodálatos kincséi közé. Szinte hallani lehet szelíd, meleg hangját, amint így szól a csüggedőhöz: „Nézd, milyen szép a világ, mennyi öröm van az életben. Ne csüggedj! A jószág és becsületesség előbb-utóbb győzni fog.“

Közben az ő feje felett is mullik az idő. Sok kitüntetés és sok bánat éri, az élete egy kész regény.

Egy általa szerkesztett lapban megjelenő cikk miatt bebörtönözik. Azután egy ideig képviselőként lép fel s mikor egyszer megbuktatják egy választáson, a király kárpótlásul a főrendiház tagjává nevezi ki.

Időközben meghal a felesége s ő nagyon árván marad. Örökgyermeki lényé nem tudott szerető gondoskodás nélkül élni. Egyáltalán nem volt érzéke az élet gyakorlati dolgai iránt. Pénzrel nem tudott bánni, annál inkább — a rózsákkal. Kertjében rengeteg rózsá virult s öreg napjait ott töltötte virágai és írásai között. Hetvennégy éves korában másodszor is megnősült, egy fiatal színésznőt véve feleségül. Házassága nem tetszett az embereknek, de az iránta való szereteten csorba már nem eshetett.

Mikor hetvenkilenc éves korában meghalt, az egész ország gyászolta és alig van rá példa, hogy egy nemzet íróját ilyen nagyon megbecsülte és szerette volna.

Nemcsak a mi népünk ismeri és szereti írásait. Majdnem a világ valamennyi művelt nyelvére van lefordítva regényeiből.

Más nemzetek az ő szaván át kezdték megismerni a magyar népet. Egyik regényének (A bővő század regénye) a hőse furfangos és bátor székelly, aki földijével együtt nagyszerű dolgokat cselekszik. Más könyvében, (Egy az Isten) a torockóiakról ír, ismét máshól (Sárga rózsá) a hóg-

lobágyi csikósokról és gulyások életét írja le.

De nemcsak a magyarokról, hanem a többi népekről is, románokról, tótokról, horvátokról stb. nagy megértéssel és szeretettel írt. Méltán el lehet róla mondani, hogy éppen ezért minden népek egyforma örömmel olvassák műveit.

Lelkészszentelés Vetésen.

Bensőséges ünnep keretében iktatták be állásába Vetés község új református lelkészét, dr. Koronka Pált. Az ünnepségen nagyszámu közönség jelent meg és az egész napot kitöltő lelkészbeiktató ünnepség mindvégig a vallásos áhitat és szeretet jegyében folyt le. A templomi istentisztelet alkalmával Gy. Kovács József lelkész, egyházmegyei tanácsbíró tartott beiktató beszédet. A Nyárády Tivadar, karnagy által vezényelt ének után tartott beköszöntő beszédet és mondott imát dr. Koronka Pál lelkész. Seres József szóló éneke után a vetési egyház énekkara adott elő egyházi énekeket Nyárády Tivadar vezénylete alatt. A presbiteri gyűlés és közebéd után istentisztelet volt, amelyen Fehér Bertalan óvári lelkész imádkozott. Az istentisztelet után következett műsoron szerepeltek Váradyné Lénárd Margit, Mogyorós Sándor, Kürthy Károly, Nyárády Tivadar, Fehér Viola, Ványi Endre, Szeifrier Emilia. Az ünnepséget táncmulatság zárta be.

Tanítóértekezleti gyűlés Székelykoesárdon.

A nagyenyedi ref. egyházmegye enyedi és marosújvári tanítói köre január hó 26-án tartotta összejövetelét Székelykoesárdon. Ezen körhöz tartozó tanítók, az időjárás kellemetlensége elle-

nére is kevés kivétellel mind jelen voltak.

Az összejöveteleknek kettős célkitűzése van: 1. A tanítók önevelése, 2. Falumunka. Az értekezlet bibliaolvasással és imával kezdődött, melyet a helybeli lelkész tartott. Jól sikerült mintatanítást tartott a földrajzból Gazdag Ilona. Az új tantervről értékes előadást tartott Palkó Gyula ig. tanító.

Ebéd után Márk Zsuzsanna mutatta be a népies öltözködés és népi szokások fontosságát népünk életében. Szakszerű előadást tartott nagy alaposággal a gyümölcsfa ültetéséről és gondozásáról Veress István ig. tanító. A gyűlésen Hajdu Ferenc ig. tanító elnökölt.

SZÉKELYKERESZTURI MŰKEDVELŐK. Sokáig felejthetetlen és kellemes estét szerzett február 6-án a székelykereszturi unitárius Nőgyűlés. Ez alkalommal rendezte meg a szokásos évi tánemulatságát színielőadással egybekötve. Fodor László 3 felvonásos színművét az Érettségít hozták színre. A szereplők tehetségük és igyekezetük legjavát nyújtották.

Dr. Kulcsár igazgató szerepében Balázs Zsigmond férfias és rokonszenves alakítást nyújtott, Árkosi Lászlóné urnő dr. Máthé Anna szerepében mindvégig sikerrel oldotta meg nehéz feladatát. Komoly, értékes és mélyen átértzett alakítást nyújtott. Kedves és mindvégig élénk derűtségben tudta tartani a hallgatóságát a komoly darab egyetlen vigjáték figurájában, a Szalai tanárnő szerepében Gyarmati

Piroska. Dr. Richtig ellenzenves tanári alakját ifj. Szolga Ferenc alakította igen jól. Watter Emma tornatanárnőt Hercegh Rózsika alakította szintén jól. A darab legnehezebb és mindvégig nemesak egy műkedvelőnek, de hivatásos színésznek is a tehetségét próbáratevő alakját, a Horváth Katóét, Morva, Juliska játszotta sok meleg, ösztönös megérzéssel és rátermettséggel. Sok megérdemelt taposó is aratott. Kellemes és meleg rokonszenves volt Molnár István játéka az öreg Bárány, tanár szerepében. Az öregség jósága és melegsége sugárzott szét és simogatta meg a nézőtér közönségének a lelkét az ő játéka alatt. Adám bácsi szerepében Csiki Sándor a régi kedves diákokra mindig zsörtölődő, de őket ösztönözni pártfogoló pedellusokat juttatta eszünkbe. Rövid szerepükben rokonszenves alakítást nyújtottak Vargha László, Elekes Andor és László Attila a tanárok szerepében. Kedvesek voltak mint diákleányok Pável Nusí, Boros Éva, Kovács Ibolyka és Kis Magda. Finoman és jól oldotta meg rövid szerepét, mint vőlegény Derzsi Zoltán.

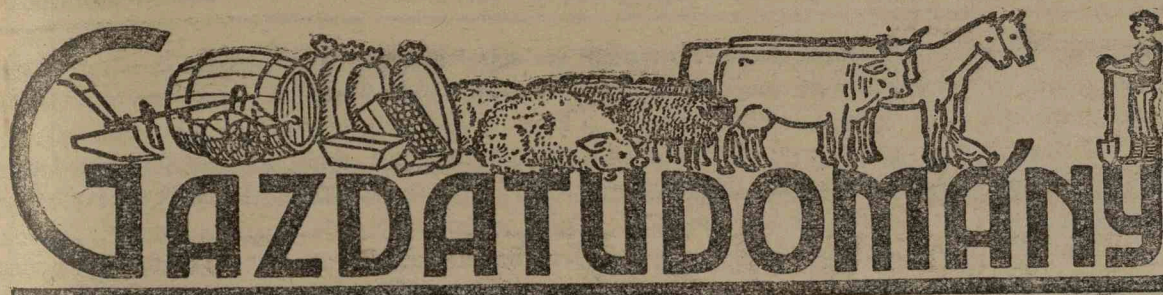
Az előadás oly osztatlan tettségét váltott ki, hogy meg kellett ismételni az előadást febr. 8-án is. A darab sikere Szőke Gábor rendezői tehetségét dicséeri. Az estély sikere és kellemes hangulata pedig a Nőgyűlés fáradságtalan vezetőinek, élükön Útő Lajosné esperesné asszonynak és Útő Lajos esperesnek az érdeme. Illesse őket és a darab szereplőit hála és köszönet.
Máthé Sándor.

Mint 13 éves tanuló borzasztó sokat szenvedtem a fejmegehülésben. Meglepő gyorsan segített a **Togal**. Sikeresen gyógyította édesatyám rheumatikus fájdalmait is. A **Togal**-tabletta nálunk nélkülözhetetlenné vált.

Kérjen mutatványszámot gyermeke számára az

Uj Cimbora

című képes gyermeklapból. Megjelenik havonta kétszer. Előfizetés egy évre 200, félévre 100, negyedévre 50 lei. Szerkesztőség és kiadóhivatal Cluj, Str. Baron L. Pop 5.

Jó rét, jó legelő — jó állat-nevelő.

Erdélyi éghajlatunk sokkal alkalmasabb az állattenyésztésre, mint a gabonatermelésre. Televényben (humusz) és könnyen oldható ásványi sókban szűkölködő földjeink csak kiadós trágyázással adnak kielégítő terméseket. Az állótrágyát nem lehet mesterséges trágyával pótolni, hanem csak kiegészíteni és a hatását fokozni.

Belterjes gazdálkodás mellett körülbelül két hold földre szükséges egy számos állat trágyája. Ezt a magas állatlétszámot csak úgy érhetjük el, ha megfelelő olcsó és jóminőségű takarmány áll rendelkezésünkre.

Azt hiszem, minden gazda tisztában van vele, hogy a jó legelő adja a legolcsóbb és amellett a legjobb nyári ételmezt állataink részére. Ezt nem állíthatjuk az elhanyagolt, rossz legelőkről. Az ilyen legelőkre járó állatok nem képesek jól fejlődni, jó minőségű gyapjút adni és a tejelőképességük is csökken. A takarmányszűke miatt nagyon lefogyva kerülnek haza és csak hosszú időn át tartó gondos ápolással és bő takarmányozással tudjuk őket helyrehozni.

Bokor-irtás, víz-levezetés.

A fentieket megszívelve, nézzük meg, hogy milyen kevésbé költséges munkálatokkal tudjuk kaszálóink minőségét javítani és termését fokozni.

Legelőinken előforduló tövisbokrok (kőkeny, galagonya, vadrózsa) irtására fordítsunk nagy gondot, mert csak feleslegesen foglalják a helyet és tépik a juhok gyapját, anélkül, hogy valami hasznot nyújtanának.

Irtásukra legkedvezőbb a nyár, mert sokkal nehezebben sarjaznak és hamarabb kipusztulnak. Sajnos, nyáron nagyon sok a dolog és nem jut rá idő. Ezért vágjuk ki őket, ha a többi munka úgy engedi, akár télen is, csak tartsuk szem előtt mindig azt a szabályt, hogy gyökereitől ki kell a bokrot szedni és ne sajnáljuk azt a kevés többletfáradtságot, mert ellenkező

esetben a következő évben újra kihajt és kezethetjük a munkát újra előről.

Gyakori a vizenyős folt legelőinken. Ezeket feltétlen ki kell száritani, mert megakadályozzák a nemes füvek növést és sok veszedelmes betegséget terjesztenek. Ha könnyen kapunk elég lejtőt, ásunk egy nyílt árkot a viszonyoknak megfelelő mélységgel és bevezetjük a közeli patakba vagy tóba. Az árok oldalának nagy esést kell adni, mert különben nagyon könnyen becsuszik. Nehezebb az eséssel nem rendelkező helyekről levezetni a felesleges nedvességet. Ilyen esetben enyhíthetünk a bajon körülárlással. Az ilyen árok mélysége 1—2 méter között ingadozik. Az alsó szélessége legyen legalább 1, a felső legalább 3 méter. Az így keletkezett martot be kell fásítani, vagy gyepezíteni.

Ha az altalaj vízáteresztő, akkor a víznyelő kutak ásásával nagyon könnyen segíthetünk a bajon. De ásunk a vízáteresztő rétegig szükség szerint egy vagy több, körülbelül három méter átmérőjű kút és megtöltjük kövel. Az így keletkezett hézagok között lefolyik a felesleges víz. Ha kellően meg van nyomulva, begyepesítjük a tetejét gyeptéglákkal és így területvesztésünk sincs.

Egy másik mód volna az alagsövezés, azonban ez sok kiadással jár és szakemberek segítségét kell igénybe venni.

Ha valamely okból kifolyóan nem tudjuk a felesleges vizet levezetni, kerítsük el a helyet és ne hagyjuk az állatainkat hozzáférni. Kertelési anyagnak nagyon megfelelő a kivágott tövisbokor.

Szellőztessük a legelő talaját.

A sok tiprás által nagyon összetömöttödik a legelő talaja és feltétlen szükséges a szellőztetése. Könnyen felpuhíthatjuk és egyúttal a sok káros mohát is összegyűjthetjük a rétboronával, vagy ennek hiányában rendes boronával is, megjártatva hosszában és keresztben. A mohát

össze kell szedni és a komposzttelepre rakni, vagy elégetni. Talajunk mélyebb megmivelésére alkalmas eszközök a rétvéső és a réthasogató, de drágák és nagy igaerőt igényelnek. A hangyabolyok és vakondurások elterítésére nagyon alkalmas a rétgyalu. Ezt házilag is lehet csinálni.

Ezen munkákat el kell végezni, ahogy a talaj annyira szikkad, hogy rá lehet menni, mert később megsértjük a kényes növésnek induló fiatal füvet.

A legjobb fűvek.

Minden gazda jól tudja, hogy neki nem kívánatos a költők által megénekelte tarka virágos mező, hanem a szép, egyformán zöld, tápdus gyep, mely körülbelül $\frac{3}{4}$ rész fűféléből és $\frac{1}{4}$ rész hereféléből áll. Ha tulsok a pillangós virágu (herefélé), kérődző állatainknál könnyen puffadást okozhat, ha pedig igen kevés, nem elég tápdus a legelő. Ezt az arányt helyes trágyázással némileg szabályozhatjuk. Ha foszfortartalmu trágyát hintünk, elősegítjük a herefélék, ha nitrogén tartalmu, akkor a fűfélék szaporodását. A pillangós viráguak, gyökereiken élő baktériumok segítségével, gazdagítják nitrogénben a talajt és táplálékot nyújtanak a fűféléknek. Ahol nagyon kevés van, igyekezzünk a nekik megfelelő trágyázás mellett felülvetéssel is segíteni a bajon. Magjaik aránylag elég nehezek és nincs pelyvájuk. (Fehérhere, szarvaskerep, száraz oldalakra baltacim.) Könnyen be lehet ezen magvakat a talajba boronálni és így a csirázásukhoz szükséges körülményeket előteremteni.

Szakaszokban legeltessünk!

A legelő célszerű kihasználására és a gyomnövények irtására legalkalmasabb mód a szakaszos legeltetés.

Osszuk be legelőinket jól elkülönített szakaszokra, úgy, hogy minden szakaszon legyen itató és delelésre alkalmas hely. Ha nem rendelkezünk kellő számú itatóval, akkor utak segítségével oldjuk meg a kérdést és ne engedjük más szakaszba a csordát, mert csak letapossa a fejlődésben levő füvet, anélkül, hogy vele táplálkoznék.

A szakaszok nagyságát és számát a következők figyelembevételével kell megállapítani: egy

szakasz legeltetéséhez szükséges 2—3, és a gyep helyreállításához 3—5 hét. Amig egyrészt tökéletesen le nem legeltettünk, ne kezdjük meg egy másikat. Viszont, amig a legeltetett rész tökéletesen helyre nem áll, ne legyünk kényszerítve újra rátérni a csordával, mert ha gyenge a fű, az állat keresés közben több füvet letapos, mint amennyit megeszik.

Legelőnk szárazabb részét fenn kell tartani és csak esős időben legeltetni, mert nem okoz rajta a taposás nagy kárt. Nedves időben a mezedek oldalokat sem szabad legeltetni.

A legeltetett szakaszon a megmaradt és az állatok által nem kedvelt gyomokat le kell kaszálni. Így megakadályozzuk a magérlelést és ezzel a szaporodásukat. Együttal el kell teríteni a trágyalepényeket, mert ezeknek a helyén növény buja füvet nem eszi meg az állat.

Olyan legelőn, ahol nem csak egyfajta állat van, be kell tartani a legeltetésben egy bizonyos sorrendet.

A szarvasmarha nem rágja le többit a füvet, tehát velük kell megkezdeni a szakasz legeltetését. Utánuk még bőséges eleséget kap a ló. Legutoljára hagyjuk a juhokat. Utánuk más állat nem legel különös szaguk miatt és ők tudják kicsi szájuk segítségével legjobban lelegelni a füvet. Jól tudnak lakni ott is, ahol más állat éheznek.

Akár csak a szántó, éppen úgy megkívánja a legelő is a tőle elvett anyagok pótlását. A delelőkön és az éjjeli pihenő helyeken összegyűlt trágyát ne vigyük a kaszálókra, vagy a szántókra, hanem szedjük össze és hintsük el legelőnk soványabb részére, mert ellenkező esetben terméscsökkenés áll elő.

Általában elterjedt vélemény a legelőkről, hogy kevés hasznot hajtanak és ezért, ahogy tehetik, feltörik őket. Ez nagyon téves felfogás, mert a jókarban tartott legelő elég nagy jövedelmet hajt és legelő nélkül nem lehet jó tenyészállatot nevelni. Inkább tanácsos volna feltörés helyett gondos kezelésben részesíteni és ápolni elárvult legelőinket.

(Székelykeresztur, gazdasági iskola.)

Ij. Daniel Lajos.

Fejős tehenek előkészítése.

Ismeretes dolog, hogy tehenek tejtermelése elsősorban a tejmirigyek működési képességétől függ. A tejmirigyeknek azonban elegendő tápanyagokra van szükségük, hogy működési képességüket kellőképpen ki tudják fejteni, melyeket az állat a takarmányból vesz fel, vagyis pótol. Ha azonban az állat a takarmányból nem tud elegendő tápanyagot magához venni, az esetben a testében elraktározott tápanyagokhoz nyul. Ha pedig ilyen elraktározott tápanyagokkal nem rendelkezik, úgy saját testállományát kénytelen feláldozni a tejtermelésre, mely esetben következik a lesoványodás. Ilyen lesoványodás következik be a leellő teheneknél, mivel ilyenkor a tehen 2—3 napig beteg, lázas, nem tud elegendő tápanyagot magához venni, persze, ha ilyenkor elraktározott tápanyagokkal az állat nem rendelkezik, nagyon lesoványodik. Hogy ezen igen káros jelenséget megakadályozzuk, szükséges az állatok előkészítése, vagyis kitögyelése. Ismeretes dolog, hogy egy jó fejős tehenet 300 napig szokás és jó fejni és 60—65 napig szárazon tartani. Ezen szárazonállás alatt tehát a teheneket aszerint, hogy milyen állapotban vannak, 3—6 héten keresztül bőséges takarmányozásban részesítjük és pedig rendszeren annyira emeljük fel a takarmány vagy abrak mennyiségét, amennyit akkor adtunk, amikor az azelőtti tejelési időszakban legtöbb tejet adta a tehen, vagyis annak a tejmennyiségnek megfelelő abrakot kapja, amennyi tejet remélhetünk tőle. Vigyázni kell arra, hogy ellés előtt 4—5 nappal hagyjunk félbe az abrakot adással, mivel ellenesetben el-

lési nehézségek állanak elő. Igen veszélyes a túl hizott állatoknál is az ellés. Így előkészíteni még az olyan állatokat is szükséges, amelyek elegendő tápanyagokkal rendelkeznek, természetesen csak 1—2 hétig, még pedig azért, hogy az emésztőszerveket hozzászoktasuk a nagyobb táplálék megemésztéséhez, mikorra következik az ellés, mikor az állat körülbelül négyszeresét kell, hogy felvegye és feldolgozza az azelőtti tápláléknak.

Tehát ha nem készítjük így elő állatainkat az ellésre vagyis arra az időre, amikor az állat 2—3 napig lázas beteg, nem tud elegendő tápanyagot magához venni, úgy a tejmirigyek működése mindjárt az elléskor akadályozott lesz, amit későbbi bőséges takarmányozással sem képes az állat visszanyerni teljes mértékben, aminek nemcsak a lesoványodás a következménye, hanem az is, hogy fejős tehenünk az egész tejelési idő alatt kevesebb tejet fog adni.

Finta Domokos.**A földművelésügyi miniszter Kolozsváron járt.**

Cornateanu földművelésügyi miniszter Kolozsváron járt. A miniszter a Gazdasági Akadémián értekezleten vett részt. A miniszter kijelentette, hogy a kormány különös gondot fog fordítani a Mócvidék és Máramaros megsegítésére.

Hány éves korban lehet tenyésztésre használni a libát?

Arra nézve, hogy a libát mikor lehet tenyésztésbe venni, a vélemények nagyon eltérőek. Sokan azt állítják, hogy az egyéves liba tojásai nem alkalmasak keltetésre. Sőt nagyon sokan azt tartják, hogy a kétéves liba tojásai sem felelnek meg

keltetési célokra. Tenyésztésre tehát akkor alkalmas a liba, amikor három éves. A gyakorlati tapasztalatokon alapuló felfogásnak annyiban igazán van, hogy a liba egyéves korában csak a legritkább esetben tenyésztérett. Ha nagyon jól tartják, abban az esetben egyéves korában is használhatók tojásai keltetésre. Gyenge vagy közepes tartás mellett az egyéves liba semmiesetre sem tenyésztérett. Sőt ha nagyon gyengén tartjuk, csak hároméves korában lesz tenyésztésre alkalmas.

Összegezve az elmondottakat, megállapíthatjuk a következőket: *Általánosságban a kétéves liba tojásait már lehet keltetésre használni. Az egyéves libát azonban ne használjuk keltetésre, mert az eredmény nagyon gyenge lesz.*

Gazdanapok Kolozsváron

Február 23—27. napjain rendezi meg az Erdélyi Gazdasági Egylet folyóévi tavaszi vetőmagkiállítását és vásárját Kolozsváron. A kiállítás alkalmából az erdélyi magyar gazdák nagy számban fognak Kolozsvárra érkezni, mert a gazdanapok mindenikén különböző gyűlések és szakelőadások lesznek.

A kiállítás vásárral lévén egybekötve, a gazdaközönség részére a legkedvezőbb alkalom nyílik a nemesített vetőmagvaknak első kézből, a legjobb minőségben és legkedvezőbb áron és feltételek mellett való beszerzésére. A kisgazdaközönség nagy mértékben reá van utalva a vetőmagcserére és ezért az egyesület már előre megkereste gazdaköri fiókjait a kisgazdák szükségleteinek összeírására és együttesen való beszerzésére. De a magánosok

is beszerezhetik, bármily kis vagy nagy mennyiségben szükségletüket és ennek megkönynyítése érdekében az egyesület külön közvetítő kirendeltséget állít fel a kiállításon.

A beküldött vetőmagvak díjlanul való megvizsgálását felajánlotta a kolozsvári nővénynevelő intézet és vetőmagvizsgáló állomás. Ezért az idejében beérkező magvakat a rendezőség meg fogja vizsgálatni.

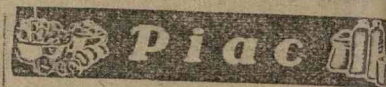
A gazdanapok iránti érdeklődésre jellemző, hogy eddig már több mint 30 gazdaköri fiók jelentette be, hogy ez alkalomból társaskirándulást rendez Kolozsvárra.

A kiállítás megnyitásának napján a gazdaköri vezetők tartanak megbeszélést. Délben bankett, este a Magyar Színházban diszlokádás lesz. A következő napokon az EGE igazgatóválasztmánya ülésezik és az egyesület szakosztályai tartanak üléseket. Ugy a kiállítás, mint a szakelőadások a Cogălniceanu utca 7. szám alatt lesznek megtartva, a Katolikus Kör helyiségeiben.

Az erdélyi méhészek nagygyűlése. Az Erdélyrészi Méhészek Egyesület közlebről tartotta évi közgyűlését a tagok szokatlanul nagy érdeklődése mellett. A közgyűlésen országrésziünk minden vidékéről képviselve volt a méhésztársadalom. Az EME egy öt éves munkaprogramot állított össze, amely felöleli a méhészeti kultúra mindenirányu megnyilvánulását. Érthető tehát az a nagy érdeklődés, mely a közgyűlést kísérte. A közgyűlést Pohl Béla elnök nyitotta meg. Török Bálint tb. alelnök, főtitkár terjesztette elő az igazgatóválasztmány 1938. évi működéséről.

szóló jelentést, amely szerint az egyesület — a méhlegelők feljavítása érdekében — nagyobb mennyiségű mézelő virágmagot és facemetét osztott ki, kieszközölte a CFR vezérigazgatóságánál, hogy a kiváló mézelővidékek kihasználására a vándorló méhészek 25%-os vasuti kedvezménnyel szállíthatják méhcsaládjaikat. Az egyesületi tagok méztermése értékesítésének előmozdítása érdekében bevezeti az egyesület a méz márkázását. Számos panasz érkezik ugyanis a mézhamisítás miatt. A jövőben, az EME tagjai által forgalomba hozott méz valóságát az egyesület fogja igazolni, így a vásárló közbizalom nyugodt lehet, hogy valódi tápdus és gyógyhatású mézet kap a pénzéért és nem silány utánzatot. Az egyesület programba vette a tagok méztermésének bizonyos alapon való értékesítését is. Növelte hivatalos lapjának — a Méhészeti Közönynek — terjedelmét is. Megemlékezett a jelentés az őszi kolozsvári méhészeti kiállítás szép eredményeiről. Az évi jelentés és a zárszámadások elfogadása után, az öt éves munkaterv keretében dr. Örosi Pál Zoltán debreceni egy. magántanár tartott előadást a méhek költésrothadásáról. Örosi Pál Zoltán dr. 3 évet töltött Németországban, az európai hírű dalmi méhkutató intézetben és nemcsak méhgyógyászati, hanem tenyésztési és egyéb szakkérdésekben is sok és értékes tanácsot szolgáltat az érdeklődőknek. A közgyűlés után az egybegyűltek társasvárosán vettek részt, ahol folytatták az értékes vitát.

Lapfelnézős: Magyar Nép R. T.
Főszerkesztő: Gyallay Domokos,
Felelős szerkesztő és ügyv. igazgató:
dr. Szász Ferenc.

A száj- és körömfájás miatt megszünt az állat kivétel.

Egy Constancában behajózás előtt álló állatszállítmány között fellépett a száj és körömfájás. Ennek következtében az állat kivétel megtiltották. A Palesztinába irányított állatszállítmányokat a palesztinai hatóságok nem engedték kirakni, hanem a hajót visszaindították Constancába.

Olesul a kukorica!

Argentínában nagyon jó kukoricatermés volt. A termés most került a világpiacra. Az argentinai kukorica rendkívül olesó és ennek következtében az európai kukoricatermelő országok áruja nem versenyképes az argentinai kukoricával szemben. A kukorica ára hirtelen megolcsult. Az olesulás mázsánként néhol 100 lejnél is magasabb összegre rug. Jelenleg a kukorica ára Románia különböző piacain vagonként 35-42 ezer lej között váltakozik. Remélik, hogy Olaszország a megrendelt 8 ezer vagon kukoricát át fogja venni és ez megakadályozza a kukorica árának további olesulását.

Terményárak Kolozsváron.

Búza 460, rozs 405, ókukorica 400, új kukorica 360, zab 460, fehérpaszuly 980, lóheremag 2100, lucernamag 5200, répamag 1600 lej mázsánként.

Rétiszéna 130, lóhere és lucernaszéna 150 lej mázsánként.

Terményárak a Bánátban.

Búza 380-400, kukorica 300, zab 350, búkköny 300, lókmag 544-700 lej mázsánként.

Művelődés

GYERMEK.

Rózsá nyíl a gyermek arcán,
Szeme napfényt hint s nevet,
Hangja mint a madárzengés,
Ez a legszebb kikelet.

Gyermeksztól, gyermekdaltól
Amíg hangos a szoba,
Addig bánat szürke köde
Nem lopózhat be soha.

Csókolgassuk, becézzessük,
Míg mosolyuk ránk ragyog.
Addig szívünk csak azt veri:
Elhagyatott nem vagyok!

Ahol hallszik: Fiam, lányom!
Milyen boldog a család!
Szeressük a jó Istennek
Földre szállott angyalát!

Feleki Sándor.

Levél Jánosról.

Édes jó Néném, hirt adok kendnek
János fiáról, az én komámról!

Együtt dolgoztunk János es én, es.
Amit itt írok, az mind hiteles.

Mélyen a földben, a vak sötétben kő-
szenet fejtünk, vágtuk az utat. Az ember
kutat!

Kilencen voltunk és kilenc lámpa ha-
lovány lángja alig pislogott. És kilenc
csákány, ahogy meglendült, ha odavá-
gott, a kő megrepedt és leperregett.

És mintha fájna: a szén sirva hullt.
Fekete pora szítálva mállott a veritékre,
a csupasz bőrre: a nagy melegben a tes-
tünk póre. S az élet öre.

Ő tudja csak azt, miért is üzött és
miért kergetett a sors ostora bé a föld alá,
esiki hegyekről, a napvilágról, egy kis
kenyérért.

A komám: János, meg a Joó Esván
legelől vágta, serény legények s a nehéz
tömbök, mint a fatöncök, künn az erdő-
ben, leválva döltek és legördültek.

A rés megtágult s mentünk előre. A
Pétör így szólt: Hallod-e, Dénes, ivóvizet
hozz! Hát alig lépek, tized se lépek, a
föld megindult s a láng mind elfult...

...a fejünk felett vastag gerendák,
ropogva törtek, mint a piszkafák, a tor-
kom fogta a nagy rémület, testem meg-
dermedt. Hé ember: fass! fass! Oh Jé-
zus, Krisztusi!...

Egy jegyzőkönyvbe beírták, hogy ha-
tan meghaltak és három: sebesült...

A János fekszik egy fejfás ágyban,
mint a csecsemő jól bépőlyálva.

Halál kaszája felém sühintott s boká-
mat érte, ott fáj, azt mondja. Most jól
megy dolga!

A jobb lábfejét igón fájlalja, bizony
egy kissé fakó az arca. Itt sok doktor jár
s mint a nagy dongók, hegyes fulánkkal
beléje szúrnak injekciókat.

Jó komám, Dénes! az eget látom a
kékly hegyeken a fenyőfákat és a határ-
ban az Edesapám, a faekével, a barázdá-
kat két lóval szántja.

Én visszamegyek az ősi földre, hogy
magot vessek és énekeljek fehér gyolcs
ingbe. Az erdőt járom s kaszával vágok
a zöld vetésbe a napsütésen.

Ha meggyógyulok, elgyalogolok, de
hazamegyek! Csak eröm legyen: innen el-
megyek! Más gondolatja és más beszédje
Jánosnak nincsen!...

Isten segítsen!

Utóiratnak azt ideírom, a doktor
mondta, hogy ő ne hallja: a bal lábát néki
egészen tőből s a jobbik lábát térdig le-
válták: megoperálták!

Édes jó néném, levelem zárom, az Ur
megáldja mindannyiokat. Sok minden
jókat!

Turán T. Lajos.

Eszik-e emberí a farkas?

Nem tudom, hányszor hallottam már arról a csizmáról, melyet úgy tél derekán — valahol az erdő alatt, út szélén, árok partján megtaláltak, miután szerencsétlen gazdáját — felfalták a farkasok. Magamban mindig öszintén sajnáltam jobbsorsra érdemes embertársamat és azt kívántam, — bár egymást fálnák föl azok a gonosz farkasok, hogy egy se maradjon belőlük. Merthát féltem, nehogy az én csizmám is megtalálják valahol.

Azt már más is tapasztalhatta, hogy amittől tart, abba rendesen beleesik, vagy így — vagy úgy. Így jártam én is. Addig féltem a farkastól, amíg bizony nem is egyszer, de háromszor találkoztam vele. Két esetben fegyver volt nálam, — tehát ez nem számít. Nem volt veszélyben a csizma tulajdonosának bőre. De a másik, amikor fegyvertelenül, egy bottal és egy bicsokkal felszerelve találkoztunk, — egy kicsit meggondolkoztatott.

Ugy történt, hogy egyszer... amikor ott valahol a Maros mellett, a tél már novemberben igen keményre fogta a dolgot, egy délután átgyalogoltam a szomszédfaluba lakó jó ismerősömhöz. Sokáig elbeszélgettünk, vacsora után, s többek között arról is, hogy a mult éjjel farkasesorda támadott meg egy juhnyáját s bizony cudarul megdézsmálták. — Ugy tizenegy óra körül szedelőzködni kezdek, hogyhát iszen illenék már hazamenni. Gyönyörű holdvilágos éjjel volt. A csillagok csak úgy szikráztak. Végtelen csend. Még egy avar levél se mozdult. Bucsuzás előtt a házigazda kihozta fegyverét s biztat, vigyem el, mert nem lehetetlen, hogy az út- és marosmenti nádasokba is bevette magát vagy egy, az éjjel megszasztott farkasok közül s nem volna kellemes vele találkozni — fegyvertelenül. — Dehogy viszem, — hátha másokkal fogok találkozni, s akkor abból még nagyobb kellemetlenség lesz, szabódom én, és indulok. Csak előre lassan, még egy óra se telik bele s én már otthon is vagyok. — Mit tagadjam, útközben bizony eszembe jutott, hogy amilyen kutya jó szerencsém volt világéletemben, még igaza lehet a vendéglátómnak. De akkor már az útnak — kellemesebb — részét, ahol a nádas és a Maros között kellett átjönni, szerencsésen magam megett hagytam s látszottak falum szélső házai, honnan előbbi utaimon, egy sereg ku-

tya szokott — hangos ugatással — kíséremül szegődni. — No! Még egy kis kitartás bizatom magam s azután semmi baj, mert a falu közvetlen közelében levő nádasban csak nem bújt meg vagy egy farkas?! Itt tévesztettem el a számadást, mert amint a Maros egy éles kanyarodással elmaradt tőlem s egy elég nagy rét következett, — bizony ott állt az én farkasom. Hatalmas alakja élesen vált ki a fehér hóból. Lehattunk egymástól tizenkettő lépésre (ezt másnap állapítottam meg). Állott s gondoltam nagy hirtelen, ha te úgy, akkor én is megállok s odahátráltam egy útszéli almafához. Bárcsak az élet sok-sok megpróbáltatása közepette, mindig oly nyugodtan, higgadtan tudtam volna gondolkodni s cselekedni, mint ott, akkor, mennyi sok keserűségtől, nyomoruságtól szabadultam volna meg! — Kivettem a bicskomat (jó erős szerszám, ma pihen egy fiókban). Lesz, ami lesz, de olesón mégse leszek — újsághír. Hogy mennyi ideig nézhettünk farkasszemet, nem tudom, de hogy hosszabb volt a Miatyánk-nál, arra jól emlékszem. A végén a farkas unta meg a dolgot s egy kis kört írva le, gyönyörű lendülettel átugrotta a köztünk levő árkot és állandóan engem figyelve, betartva a tisztes távolságot, szépen átváltott az uton, leereszkedett az ott levő bokrok közé. Lassan-lassan, mind jobban távolodott tőlem. Magam is megindultam a falu felé. A házakhoz érve, bezzeg, most egyetlen kutya sem vakkantotta el magát, pedig igazán jól esett volna, ha minél többen szegődtek volna nyomomba.

Haza jutva, amikor két ajtót már bezártam magam után s leültem, hogy leírjam az egészet, jutott eszembe, hogyha minden, amit a csizmáról hallottam, igaz lenne, úgy valahogy másképp végződhetett volna ez az „éjféli találkozás“. Vagy talán azért nem esett bajom, mert volt ideje a komának jól szemügyre venni s megállapíthatta: „nem érdemes vele bajlódni, olyan gyenge bőrbe van!“ S ebben neki volt igaza!

Az emberevést azóta, csak az emberek között tapasztaltam, azzal a csekélyke változattal, hogy itt talán még alaposabban elbánnak a csizmával, de nem lesz újsághír belőle.

(Iriiny.)

Bene András, ref. tanító.

Aprosagok • Adománok

Az ősember savanyukáposztája.

A régészeti kutatások során a kőkorszaki ősember táplálkozására vonatkozólag rendkívül érdekes megállapításokat tettek. A kőkorszaki ember körülbelül 500 féle növényt használt fel táplálkozás céljaira. Ebben az időben az ősember valószínűleg jórészt nyersen fogyasztotta a növényi eledeleket. Rendkívül érdekes azonban az a megállapítás, amit német kutatók tettek, hogy az ősember ismerte a növények savanyítását. Amint ma is télire különböző zöldségeket savanyítva szokás elrakni, az ősember is ehhez hasonló eljárással igyekezett téli táplálkozását könnyebbé tenni. Kőkorszakból származó feltárt telepeken gödröket találtak, amelyek növényi részekkel voltak tele. Egy helyen annyira ép állapotban találták meg a vermet és tartalmát, hogy a következőt állapították meg. Az ősember az összegyűjtött növényi részeket hamuval és sószelével dörögölte be az erjesztő gödrökbe. Az ilyen módon elkészített zöldség olyan tejsavbőgő élelmiszer volt, mint a be-savanyított káposzta. Minden valószínűség szerint a kőkorszaki zöldséges vermek jelentették azt a kiindulási pontot, amely a földbeépített gabonafaktárok és erjesztő vermek használatát kifejlesztette. A savanyukáposztára vonatkozólag is áll tehát a régi közmondás, hogy semmi sem új a nap alatt!

Hogyan akarja Amerika Európa népeit elpusztítani?

Európa éghajlatának kialakulására nagy befolyással van az Atlanti Óceán meleg tengeráramlata, az úgynevezett Golf-

áramlat. A Golf-áramlat a mexikói öbölből indul ki és Európa partjain halad északra Európa legészakibb fokáig. A meleg áramlat nagy hatással van Európa éghajlatára. A Golf-áram nélkül sokkal hidegebb volna Európa éghajlata. Észak-Európában és Közép-Európában a Golf-áramnak köszönhető, hogy a tél aránylag rövid ideig tart és a nyár időjárása meleg. Egy amerikai tudós közelebről azt a tervet vetette fel, hogy Florida félszigetéről, amely Észak-Amerika délkeleti csúcsán van, építsen az Egyesült-Államok egy hatalmas gátat a tengerbe Kuba szigetéig. Így a Golf-áram eredeténél el volna zárva és a tudós állítása szerint ez az egész áramlat megszűnését jelentené. Azt állítja a tudós, hogy a Golf-áramlat jótékony melege nélkül Európa éghajlata annyira hideggé válna, hogy néhány évtized alatt az európai népek fejlődése megakadna és végpusztulásra volna ítélve. Ilyen módon egyszer s mindenkorra megszűnnének Amerikának azok a gondjai, amelyeket a nemzetközi politikában és gazdasági életben Európa okoz számára.

Mérges madár.

Uj-Guinea szigetén él egy rigónagyságu madár, amelynek nyála olyan mérgező tulajdonságu, mint a kigyóméreg. A bennszülöttek halálmadárnak nevezik. A madár zsákmányát úgy öli meg és ellenségei ellen úgy védekezik, hogy a csőrével mar és közben az áldozatot megmérgezi.

A nő születésnapja.

— Mit ünnepelnek a mai napon?

— A feleségem harmincadik születésnapjának tízéves évfordulóját.

Tanácsadó

Azon előfizetőink részére, akik bármely ügyből kifolyólag tanácsra szorulnak, ezen rovatunkban készségesen megadjuk a választ. Tekintettel arra, hogy szakértőinknek a tanácsadásért fizetnünk kell, felkérjük olvasóinkat, hogy a beküldött tanácskérő levélhez mellékeljenek 20 lejt (orvosi tanácsokért 30 lejt), könnyebbség okáért bélyegben. A tanácsadás költségeit mi nem fedezhetjük. Ha a választ levélben kívánják, ezenfelül még külön portódíj is beküldendő. Csak azokra a levelekre válaszolunk, amelyekhez a 20 lejt is csatolva van. Fenntartjuk azonban azt a jogot, hogy olyan levelekre amelyek közérdekűek, a választ lapunkban adjuk meg.

A fodormenta elüzi az egereket.

Az egerek gyakran nagy kárt okoznak a télire eltett krumpliban. Nagyon érdekes megállapítást tettek ezzel kapcsolatban. A télire eltett krumpli közé vadon növe fodormentát raktak és az egerek nem bántották többé a krumplit. Ugy látszik, hogy a fodormenta szaga elüzi az egereket. Ha valaki tapasztalja, hogy piaccéjében megjelentek az egerek és a krumpliban vagy más eltett zöldségben kárt okoznak, úgy a nyáron szedett és megszáritott fodormentából szórjon keveset a krumpli közé. Az egér-kár meg fog szünni, mert az egerek elmenekülnek.

Z. I. Síkvidéki, lazatalaju szőlőjébe vörösbort adó szőlőfajtákat ültessen. Az Alföld homoki szőlőjének legismertebb és legelterjedtebb fajtája a kadarka. Igaz, nem ad nagyon sötétzínű vörösbort, sőt némely esztendőben annyira nem sötétedik meg, hogy bora rózsaszínes marad. Borának íze azonban nagyon jó. A kadarka mellett ajánljuk még a nagyburgundi szőlőfajtát. Ezt sok helyen kéfrankosnak nevezik. Ez nagyon edzett, nem érzékeny szőlőfajta. Megfelelő metszés mellett bőségesen terem. Ennek bora sötétvörös színű. Hangsúlyozzuk, hogy ez a kétfajta nagyon jól bevál, síkvidéki szőlőkben.

L. G. Az ősszel elvermelt gyümölcsfa oltványok kiültetését nyugodtan megkezdheti már most. Vigyázzon azonban arra, hogy az oltványokat olyankor vermelje ki és ültesse el, amikor nincsen fagy. Amikor a hőmérséklet fagypont alatt van, nem szabad fát ültetni, mert a fiatal gyökerek megfagyhatnak. — A most ültetett csemetéket szabályszerűen megmetszheti és ültetés után meg is öntözheti. Bizonyos, hogy a csemeték nagyon jól megfognak eredni és szépen fognak fejlődni, mert a teljes kítavaszkodás idejéig már némileg begyökeresednek.

Pankotai iparosok. Lapunk előző számában izenetet küldtünk címükre. Közben az új törvény hiteles magyar fordítása megjelent. A fordítás szabatos és világos, így mindenki által könnyen megérthető. Vásárolják meg a könyvet.

F. J. Aleppo, vagy Halev város Szíriában fekszik. Tekintettel arra, hogy az Európából Ázsia felé irányuló forgalom Aleppon keresztül bonyolódik le, a város jelenleg igen fontos szerepet tölt be. Aleppon keresztül haladnak azok a repülőgépek is, amelyek Délkelet-Ázsiába és Ausztráliába akarnak eljutni. A nemzetközi forgalom nézőpontjából szerepe tehát elsőrangú fontosságú.

Apróhirdetések

Eladó Șaualeu-ban (Biharsályi) 8 és fél kataszteri hold jékarban levő szántó. Fele buzával, fele lóherével van bevetve. Továbbá 1307 négyszögöles beltelek, lakóházzal, gazdasági épületekkel. Váradról 14 km. műút vezet. — Posta: Baia-Félix. Bencsik Sándor, főerdőmérnök.

Intelligens, jobb nő ajánlkozik háztartás vezetésére. A háztartás minden ágában jártas, románul is beszél és szépen var. Leveleket „Nagyon megbízható” jellegre a kiadó továbbít.

Szerkesztői üzenetek

Alább felsoroltaknak köszönetet mondunk a bejelentett új előfizetőkért.

B. F. Hegyköztótelek, **N. J.** Magyardécsé, **Sz. I.** Zsibó, **B. P.** Vámosgálfalva, **B. M.** Belényesujlak, **T. B.** Végvár.

ELŐFIZETŐINKHEZ! Közöljük az érdekeltekkel, hogy a könyvnaptárt mindazoknak elküldtük, akik múlt év végéig szülő hátrálékukat kifizették. Ez alól csak azok kivételek, akik az utóbbi napokban küldték be a díjat, mert ezek részére fokozatosan a befizetés sorrendjében küldjük meg a naptárt. Naptárkészletünk még tart, ezért azoknak is megküldhetjük a naptárt, akik ezután küldik be a díjat, azonban figyelemztelünk arra minden érdekelteket, hogy igyekezzenek a hátrálék beküldésével, mert naptárkészletünk nem oly nagy, hogy azokat is részesítsük naptárban, akik esetleg hetek múlva küldik be a hátrálékos díjat.

Felhívás Alsófehér, Bihar, Csik, Szatmár és Torda-aranyos megyei előfizetőinkhez! Közöljük előfizetőinkkel, hogy Kováts Endre, Tóth Imre, Török István és Vinczeffy Sándor kiküldöttünk a napokban felkeresik az említett megyékben levő hátrálékos előfizetőinket, hogy a hátrálékos díjakat beszedjék. Felkérjük az összes hátrálékosokat, hogy gyűjtésük össze a pénzt és ha kiküldöttünk megjelenik falujukban, nyugta elleneben fizessék ki a hátrálékos összeget. Bihar megyének csak azon járásait keressük fel kiküldöttünk, ahol utóbbi időben még nem volt senki. Ulyenek a nagyszalontai és belényesi járások.

Többeknek. Előfizetőink közül többen közölték velünk, hogy naptárjukat nem kapták kézhez annak dacára, hogy az előfizetési díjat már hónapokkal ezelőtt kifizették és így hátrálékban nincsenek. Mi minden egyes esetet

megvizsgáltunk s mondhatni kivétel nélkül megállapítást nyert, hogy az igénylőknek a naptárt még az első szétküldés alkalmával elküldtük. Miután minden egyes naptár-reklamálónak külön-külön nem írhatunk, ezért itt hozzuk tudomásukra, hogy nem a mi hibánkból történt a naptár át nem vétele, hanem utközben vagy magában a községben kalódhatott el. Igyekszünk azonban arra, hogy azok akik jogosultak a naptárhoz, kárt ne szenvedjenek. Azt is közöljük, hogy naptár helyett ajándékba más könyvet nem adhatunk.

F. B. Szatmár. F. J. r. 1938. dec. 31-ig, L. S. r. 1939. szept. 1-ig és S. Gy. r. 1938. dec. 31-ig.

K. E. Magyarsáros. R. 1937. december 31-ig.

S. D. Bálványosvára. A naptár ismét expedálva 1939. febr. 17-én.

B. A. Mezőkecsed. Felvilágosításért és mutatványszámért forduljon a következő címhez: Journal Import, Jacob Dancea, Oradea, Bul. Reg. Ferdinand 46.

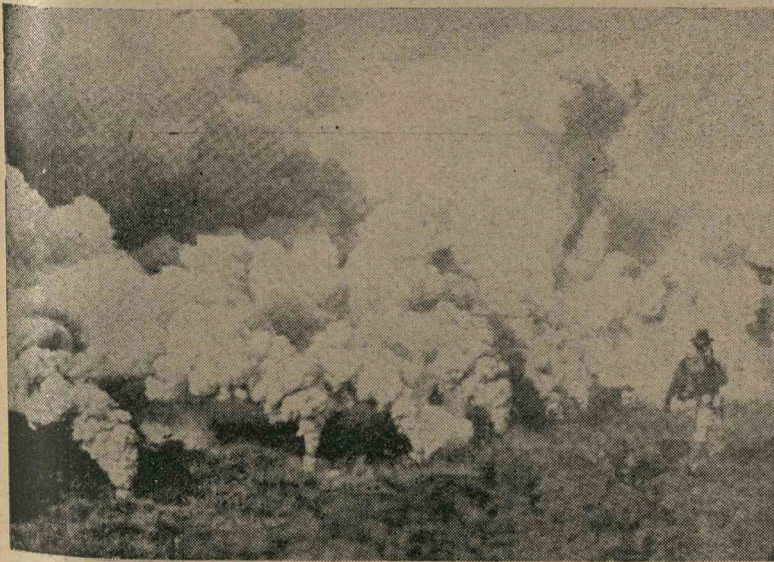
A következő befolyt pénzeket nyugtázzuk: Hitzs. Torontálkeresztes 150 (1938-ra még 150 lej hátráléka van), L. I. Cusmir 150, Szinéváraljáról: F. J. 150, G. A. 150 és S. Gy. J. 150, id. Sz. M. Hegyközkovácsi 150, V. G. Csikszereda 150, H. L. Nagyvarjas 295, S. L. Andrásfalva 150, Sz. A. Berend 150, ifj. Sz. M. Hegyközkovácsi 150, id. V. J. Csernő 150, A. M. Erdőgyarak 150, Ö. Z. Gencs 150, H. Gy. Mezőpetri 150, S. M. Bucuresti 150, B. L. Ilye 150, B. M.-né Székelypetőfalva 150, özv. T. L.-né Vajasad 150, M. G. Tóti 155, Ö. P. Arpad 155, D. S. Pelbáthida 155, M. G. Kézdimartonos 170, V. A. Bors 155, B. S. Madaras 150, B. B. M. Váralmás 155, S. F. Torda 150, P. G. Berend 143, J. I. Soptér 155, I. P. Detta 150, F. I. Nagycsanád 100, Ref. Egyh. Rákosd 550, ifj. Gy. F. Zabola 300, Cs. M. Buzaháza 155, H. B. Nagybánya 155, M. L. Bogdánd 150, S. D. Alsóboldogfalva 150, F. J. Gyergyóremete 85, O. D. Mádéfalva 150, B. M. Belényesujlak 155, P. S. Aszszonyvásár 305 lej.

Minerva Rt. nyomdája Kolozsvár.

A gyoroki (Arad m.) református egyház javára a gyoroktelepi ifjuság műsoros estélyt rendezett V. Wesmás Károly ref. lelkész betanításában.

Az egyház népes magyar iskolát tart fenn, ahol úgy a római katolikus, mint a kevesebb számban levő református szülők gyermekeit tanulnak.

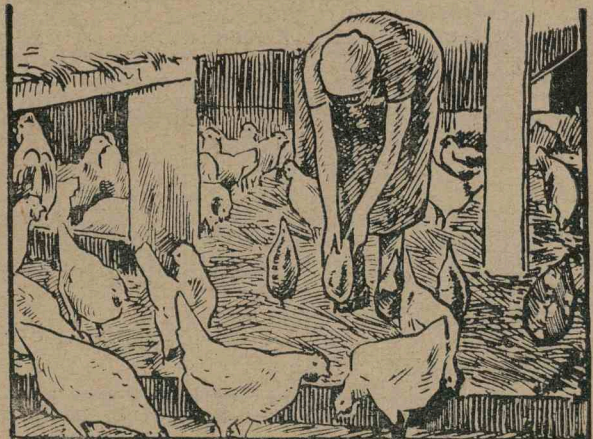
Amerika fegyverkezik.

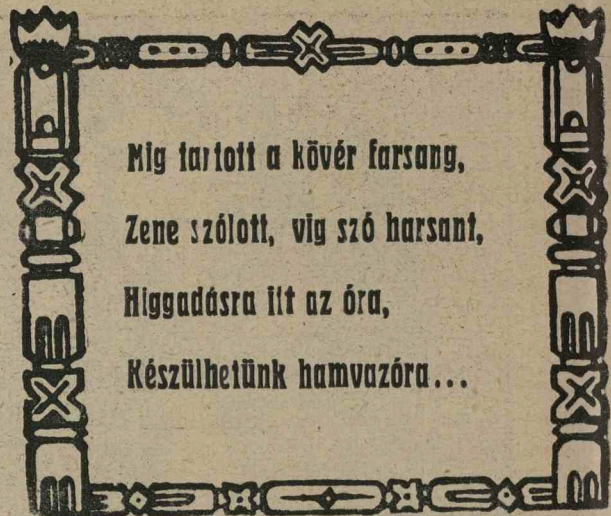
Az Északamerikai Egyesült Államokban nagy hadgyakorlatot tartottak. A hadgyakorlat alkalmával bemutatták a legújabb hadigépeket és harci módokat. Képünkön az a jelenet látható, amidőn füstfejlesztő készülékek segítségével nagyobb területet rejt el a katonaság a repülő megfigyelők szemei elől.

Tanuld meg!

Hogyan etetjük baromfiakkal a répát?

Baromfiakkal a répát általában felszeckázva szokták etetni. Sokkal helyesebb azonban a baromfiaknak a répát a következő módon nyújtani. A baromfiól földjére deszkát helyezünk, amelybe hegyükkel felfelé állva szegeket verünk. Erre a célra jó nagy és erős drótszegeket használunk. Az ilyen módon elkészített deszkára felállítjuk a répákat úgy, hogy a szegekre huzzuk azokat. Így a baromfiak a répát utolsó darabkáig elfogyasztják.

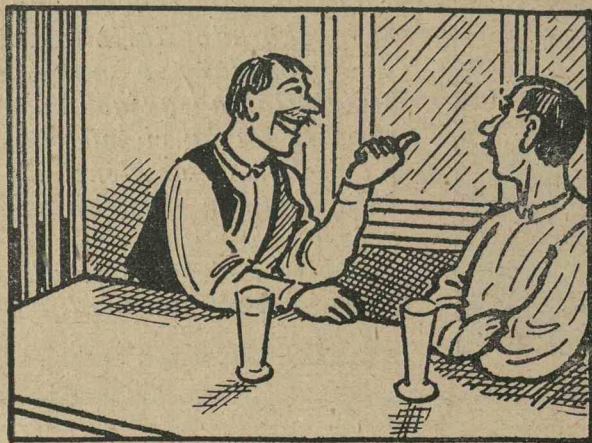
Míg tartott a kövér farsang,
Zene szólott, vig szó harsant,
Higgadásra ílt az óra,
Készülhetünk hamvazóra...

Milyen cipő való a kisgyermeknek?

A kisgyermek első lábbelijére nagyon kell vigyázni, mert az első cipő nagy befolyással van a láb formájának kialakulására. Az egy éves gyermek lábára semmiesetre sem szabad magasszáru bőrcipőt húzni. Kezdetben a legjobb a horgolt csizma, ebben a kis gyermek lába természetes módon helyezkedik el. Kényelmes és jó meleget tart. Később egészen vé-

kony kesztyűbőrből készült cipőt lehet a kisgyermek lábára húzni. Az első cipő feltétlenül legyen félcipő és a talpa legyen hajlékony, hogy a talp merevsége következtében a láb ne szenvedjen.

A magyar díszítés alapformái.

Ketten ülnek a korcsmában. Megszólal az egyik:

— Meglássa kend, hogy egy félóra mulva zuhogni fog az eső.

— Honnan tudja?

— Van egy tyúkszemem, amely pernyi pontossággal megjósolja az esőt.

Ebben a pillanatban zuhogni kezd odakint.

— Nahát, vigye kend óráshoz a tyúkszemét. Félórát késik!

Mai díszítésünk érdekessége, hogy úgy a baloldali elem-csoport, mint a gazdagabb kiképzésű elemek fő alkatrészeit levelekből állanak. A levelek hajlítása, hullámozása sajátos hatást ad és egészen különleges gazdag ujszerűséget kölcsönöz mintáinknak.